

Proč chutná poslední kousek čokolády nejlépe?

Když jsem brouzdala po internetu, narazila **jsme** na mnoho článků, které mě zaujaly, a když jsem se snažila dohledat původní zdroj, s překvapením jsem zjistila, že ve většině případů je to nemožné, nebylo se čeho chytit – autoři neuvedli ani název původního článku, ani časopis, kde a kdy vyšel a jen výjimečně původního autora myšlenky. Jsem si jistá tím, že mnoho výzkumů je dezinterpretována novináři nejrůznějších serverů, jejichž záměrem je upoutat čtenářovu pozornost šokujícím tvrzením. Z věty „vědci zjistili“ se tak stává prázdná fráze a celá vědecká obec tak ztrácí na vážnosti, pokud není možné dočtené informace konfrontovat s původním zdrojem.

Po peripetiích s hledáním původního výzkumu jsem nakonec mě na serveru novinky.cz narazila na zajímavý článek s názvem **Proč chutná poslední kus čokolády nejlépe? Vědci to zjistili.** Podařilo se mi dohledat původní zprávu z experimentu, který prováděli psychologové Ed O'Brien a Phoebe C. Ellsworthová v Michiganu. Jejich experiment byl založen na předpokladu, že poslední kousek si budou lidé užívat více a bude chutnat lépe než ostatní kousky čokolády bez ohledu na jejich příchutí. Předpokládali také, že když poslední čokoláda chutná lépe než ty předtím, celkový zážitek se nakonec zdá být lepší. O'Brien a Ellsworthová se totiž domnívali, že očekávaný konec může podporovat pozitivnější přístup k událostem, které mu předcházejí a lidé jsou podle nich vysoce citliví na časový kontext, který ovlivní hodnocení důležitých životních epizod. Schovávání toho nejlepšího nakonec tak naznačuje pozitivní zaujatost pro konečnou zkušenost.

Jejich experiment vypadal takto: 52 studentům (28 mužů a 24 žen) bylo předkládáno 5 kousků čokolád různých příchutí. Účastníci experimentu byli rozděleni do dvou skupin. Jedné skupině výzkumníci předkládali jednu čokoládu za druhou a pronášeli přitom instrukci „Tady je Vaše další čokoláda“. Tuto skupinu nazývali *next condition*. Participantům z druhé skupiny (*last condition*) říkali to stejné s tím rozdílem, že před posledním kouskem čokolády jim sdělili: „Tady je Vaše poslední čokoláda“. Zkoumané osoby pak měly na škále 0-10 (s maximem 10) ohodnotit, jak jim která čokoláda chutnala a také jak hodnotí experiment celkově. Výsledky ukázaly, že účastníci v *last condition* hodnotili poslední, pátou čokoládu průměrně na 8,18 bodů. Účastníci z *next condition* skupiny hodnotili poslední kousek průměrně na 6,26 bodů. Ukázalo se, že probandi ze skupiny *last condition* si oblíbili poslední čokoládu více, než jakoukoliv jinou ze série, jako svou oblíbenou si vybírali poslední čokoládu výrazně častěji (64% zkoumaných osob této skupiny), než participant

z druhé skupiny (22%). Experiment připadal první skupině také celkově zajímavější, než skupině druhé (průměrně 8,73 a 6,75).

Když jsem původní výzkum porovnála s článkem na internetu, byla jsem překvapená tím, že článek výzkumné studii vcelku odpovídá. Překvapení to bylo milé, nicméně pro účely tohoto úkolu mírně problematické. Četla jsem článek několikrát a přece jen jsem našla malé nesrovnalosti nebo mírné dezinterpretace původní zprávy. Ve výzkumu se uvádí, že 64 % zkoumaných osob z *last condition* si oblíbilo poslední kousek čokolády, v článku na serveru novinky.cz je však uvedeno „asi 70 %“, což je ze strany autora tendence podpořit a zvýraznit výsledný rozdíl mezi skupinami. Dále si myslím, že by bylo vhodné uvést, že původně se sice experiment prováděl na 52 zkoumaných osobách, nicméně 7 z nich bylo z výzkumu vyřazeno a v experimentu vystupoval nestejný počet žen a mužů. Jinak v článku nic zásadního nechybělo a mám dojem, že v tomto případě nedošlo ke zkreslení skutečnosti. To považuji za příjemné zjištění.

Seznam literatury:

O'Brien, E., P.C. Ellsworth. (2012). Saving the Last for Best: A positivity Bias for End Experiences. *Psychological Science* 23, 163-165.

<http://www.novinky.cz/koktejl/258771-proc-chutna-posledni-kus-cokolady-nejepe-vedci-to-zjistili.html>

Většinu práce popisujete původní výzkum. Srovnání se zabývá jen poslední odstavec, úvaha chybí úplně. To nemohu přijmout.

I nad dobrým popisem se můžete zamyslet. Leccos novinář určitě vynechal a asi vynechal vhodně, že vám to nechybí. Zkuste se třeba zamyslet, proč to nechybí.

SJ